

Ketvirtosios kartos teisininkas nebūtinai bus žmogus

Ar etiška leisti robotui konsultuoti žmogų? O priimti sprendimus bylose arba priimti bendro pobūdžio teisės aktus, t.y. reguliuoti? Kiek etiška atiduoti panašius klausimus spręsti teisininkui, kuris gali būti patikimesnis ir daug efektyvesnis, bet ne žmogus?

Šiuos klausimus šiandien VDU Teisės fakultete studentams ir fakulteto akademinėi bendruomenei uždavė vienas iš fakulteto dėstytojų, Advokatų profesinės bendrijos Viliušis ir Astromskis partneris, advokatas dr. Paulius Astromskis, kuris pristatė „Ateities teisės laboratoriją“ ir jos tyrimų bei darbo kryptis.

Šiandien esame ant ketvirtosios industrinės revoliucijos slenksčio. Dabartinė, ketvirtoji, revoliucija pasižymi staigia plėtra tokių technologijų, kurios naikina ribas tarp materialaus, skaitmeninio ir biologinio pasaulių.

Vien tai, kad milijardai žmonių gali būti prisijungę prie tinklo per mobiliuosius įrenginius, kurie turi precedento neturinčią galią, atmintį ir prieigą prie duomenų, suteikia neribotas galimybes. Ir šios, ribų neturinčios galybės dar bus kelis ar keliasdešimt kartų padidintos ženklių pažangą demonstruojančiomis technologijomis, tokiomis kaip dirbtinis intelektas, robotika, autonominiai automobiliai, 3D spausdintuvai, kvantinė kompiuterija, kosmonautika ir neapibrėžta aibė kitų sričių.

Tuo pačiu metu mokslininkai perspėja, kad, ši revoliucija gali sukrėsti darbo rinkas. Jau anksčiau automatinės sistemos keitė fizinę darbo jėgą, dabar autonominės sistemos grasina dideliu mastu keisti dar ir protinę darbo jėgą. Šie sukrėtimai, kaip ir pati ketvirtoji pramonės revoliucija, gali būti greiti, plataus masto ir sisteminiai. Nesunku įsivaizduoti vien ką autonominiai automobiliai ir vilkikai padarys su taksi ar krovinių pervežimo verslais. Taigi, nekelia jokių abejonių faktas, kad ketvirtoji pramonės revoliucija turi esminį ir didžiulį poveikį verslui.

Verslo ir socialinės aplinkos pokyčiai keičia ir teisę bei jos praktiką. Vos prieš kelis mėnesius buvo pristatytas IBM Watson platformos pagrindu sukurtas pirmasis dirbtinio intelekto teisininkas Ross'as, kas žada kaip reikiant sudrebinti teisės praktikos rinką, todėl „teisė be teisininko“ nebėra vien frazė iš mokslinės fantastikos srities. Jau šiandien dirbtinio intelekto sistemos turi visus elementus, kurie sudaro žmogaus sprendimų priėmimo procesą. Esančios technologijos leidžia kur kas greičiau ir efektyviau nei žmogus surinkti, apdoroti, analizuoti informaciją ir pateikti pageidaujamą rezultatą. Todėl natūraliai kyla klausimas – o kas toliau?

Todėl dr. Paulius Astromskis kviečia jaunuosius teisininkus apie tai galvoti jau dabar ir pristato unikalią platformą kūrybingiems ir motyvuotiems studentams – „Ateities teisės laboratorija“.

„Nebegalėdami paneigti ar ignoruoti viso to, kas vyksta, iniciatyviai tirti ateities scenarijus, ruošti tam, kas neišvengiama, pradėjome ir mes. Norime suburti tyrėjų, inovatorių komandą, kurie galėtų kurti futurologinių tyrimų metodologiją, atlikti technologijų poveikio teisei tyrimus ir be viso kito formuoti gaires ateities teisei“ – minėjo iniciatyvos autorius dr. Paulius Astromskis.

